افغانستان آزاد ــ آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مبـــاد بدین بوم و بر زنده یک تن مــباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com afgazad@gmail.com

Ideological	مسایل ایدولوژیک

ی. و. ستالین
ژباړه: فرهاد ویاړ

د ديالکتيک ماترياليزم او تاريخي ماترياليزم په اړه
(اومه برخه)

ج.) د توليد دويمه ځانګړنه دا ده چي بدلون او تکامل يې تل د توليد کوونکو ځواکونو او په لومړي درجه کي د توليدي وسايلو د تکامل او بدلون سره پيل کيږي. توليدکونکي ځواکونه، د توليد تر ټولو خوځنده او انقلابی عناصرو څخه شميرل کيږي، ځکه چي لومړی د ټولني توليدکونکي ځواکونه بدلون مومي او تکامل کوي او بيا، توليدي اړيکي، د افرادو تر منځ اقتصادي اړيکي چي د دې بدلونونو سره بشپړ تړاو او تطابقت لري، تغيير مومي. نو ښايي داسي تصور ونکړو چي ګواکې توليدي اړيکي د توليد کوونکو ځواکونو په تکامل کي اغيزه نلري او توليد کوونکي ځواکونه د توليدی اړيکو سره کوم تړاو نلري. توليدي اړيکي د توليدکوونکو ځواکونو د پرمختګونو له امله پراختيا او تکامل مومي او په خپل وار د توليد کوونکو ځواکونو په پرمختګونو کي اغيزناکه تاميرې، د هغې پرمختګونه ګړندي کوي يا يې هم ځنډوي. دلته بايد يادونه وشي چي توليدي اړيکي نشي کولای د توليد کوونکو ځواکونو د زياتيدو څخه د ډيری موديّ لپاره شاته پاتی شي او له هغې سره په تضاد کي واقع شي. ځکه توليد کوونکی ځواکونه هغه وخت کولای شي په کافي اندازه پرمختګ وکړي چي توليدي اړيکي د توليد کوونکو ځواکونو له خصوصياتو او حالاتو سره متناسب وي، د توليد کوونکو ځواکونو پرمختګ ته ميدان ورکړي. له دې امله توليدي اړيکي که هر څومره هم د توليدکوونکي ځواکونو د پرمختګ څخه شاته پاتي وي، ژر يا د وخت په تيريدو سره بايد د توليد کوونکو ځواکونو د پرمختګونو له درجي او خصوصياتو سره متناسب شي او په حقيقت کي داسي هم کيږي. له دې شرط پرته په توليدي سيستم کي د توليد کوونکو ځواکونو او د توليدي اړيکو يووالی له ريښي څخه ګډوديږي او توليد هم په بشپړه توګه نابوديږي، په توليد کي کړکيچ رامنځته کيږي او توليد کوونکي ځواکونه له منځه ځي.

په پانګوال هيوادونو کي، اقتصادي کړکيچونه، چيری چي پر توليدي وسايلو د پانګوالی خصوصي مالکيت د توليد ټولنيزي بڼي او د توليد کوونکو ځواکونو سره په فوق العاده ډول نامتناسب دي، د توليدکوونکو ځواکونو سره د توليدي اړيکو د ناهمغاړيتوب يوه بيلګه ده، د دې دواړو تر منځ د ټکر او ترنګلتيا يو ښه مثال دی. د دې ناهمغاړيتوب پايله هماغه اقتصادي کړکيچونه دي چي د توليدي ځواکونو د ويجاړيدنې لامل کيږي، په ورته وخت کي دا

ناهمغاړيتوب په خپله د هغه ټولنيز انقلاب بنسټ جوړوي چې دنده يې د شته توليدي اړيکو له منځه وړل او د هغه نويو توليدي اړيکو رامنځته کول دي چې د توليدکوونکو ځواکونو له خصوصياتو سره متناسب وي.

د دې په خلاف، د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد کې سوسياليستي ملي اقتصاد، چې پر توليدي وسايلو ټولنيز مالکيت د توليد د ټولنيز بهير له ځانګړتيا سره متناسب دی او همدا هم دی چې اقتصادي کړکيچونه او د توليد کوونکي ځواک ويجاړنه موجوده نه ده، د توليدي ځواکونو د خصوصياتو سره د توليدي اړيکو د تناسب او همغږيتوب مثال دی.

نو توليدکوونکي ځواکونه نه يوازې دا چې د توليد تر ټولو خوځنده او انقلابي عنصر دی، بلکې همدا ډول د توليد ټاکونکی عنصر هم دی.

توليد کوونکي ځواکونه هر ډول چې وي، توليدي اړيکې بايد هم همغسې وي.

کله چې د توليد کوونکو ځواکونو وضعيت ښکاره کوي چې انسان د څه ډول توليدي افزارو سره خپل ضروری مادی نعمتونه توليدوي، د توليدي اړيکو وضعيت هم ښکاره کوي چې **توليدي وسايل** (ځمکه، ځنګل، اوبه، کانونه، اومه مواد، د توليد افزار، د نقليه او ارتباطاتو وسايط او داسې نور) د چا په لاس کې او د چا په واک کې دي، آيا د ټولې ټولنې په واک کې دي يا که د افرادو، ډلو او بيلابيلو طبقاتو په لاس کې دي چې ورڅخه د نورو افرادو، ډلو او طبقاتو د زبيښاک لپاره کار اخلي.

د توليد کوونکو ځواکونو د تکامل او پراختيا عمومي بهير له پخوا څخه تر ننه پورې داسې بهير درلودلی دی: ځيره ډبرين وسايل، په غشي او ليندۍ بدل شول او بيا د ښکار دوره د ژويو په اهلی کولو او په لومړنی مالدارئ واوښته؛ ډبرين وسايل په فلزی آلاتو تبديل شول (اوسپنی تبرګی، نوک - اوسپنيزه يوه او داسې نور) او له دې تناسب سره د بوټو روزنه او کرنه پيل شوه؛ په فلزي آلاتو کې د موادو د برابرولو لپاره، نوی رغاونه حاصل شوه او د دم بټۍ او همدا ډول سفال جوړونه رامنځته شوه او په پايله کې کسبګري لا بشپړه شوه او د همدې پرمختګ له امله، کسبګري له کرنې بيله شوه او مستقل کارونه او بيا مانوفاکتور پيدا شو، وروسته بيا لاسي توليدي آلات په ماشين ته بدل شول او لاسي مانوفاکتوري توليد په ميکانيزه صنعت بدل شو؛ بيا د ماشين سيستم او مدرنه ميکانيکي لويه صنايع رامنځته شوه. دا د بشريت په اوږده تاريخی بهير کې د ټولنې د توليد کوونکو ځواکونو د تکامل نابشپړه منظر ؤ. همدا ډول ښکاره ده چې د توليدي افزارو پرمختګ او رغاونه د هغو انسانانو په لاسونو پلې شوی دی چې د توليد سره يې اړيکې درلودلې دي. دا کار د بشري افرادو څخه په مستقل ډول تر سره شوی نه دی. نو د توليدي وسايلو او افزارو د تغيير او پرمختګ سره، انسان چې د توليدي ځواکونو تر ټولو مهم عنصر ګڼل کيږي هم تغيير او پرمختګ کوي او په توليد کې تجربه، د توليدي وسايلو په کارونې کې مهارت هم تغيير مومي او لا بشپړ کيږي.

د بشري افرادو تر منځ توليدي اړيکې؛ يعنې د هغوی تر منځ اقتصادي اړيکې هم د ټولنې د توليد کوونکو ځواکونو د بدلون او تکامل سره، د تاريخ په اوږدو کې بدلون موندلی او مخ په تکامل رواني دي.

په تاريخ کې پنځه ډوله **اساسي** توليدي اړيکې معلومې دي: اشتراکي رژيم، بردګي رژيم، فئوډالي رژيم، پانګوال رژيم او سوسياليستي رژيم.

په لومړني اشتراکي رژيم کې، د توليدي اړيکو اساس پر توليدي وسايل له ټولنيز مالکيت څخه عبارت و. دا اړيکه اصولاً د هغې پړاو د توليد کوونکي ځواکونو له خصوصياتو سره همغاړي وو. ډبرين افزار او غشی او ليندۍ چې وروسته رامنځته شول، انسانانو ته يې اجازه نه ورکوله چې په انفرادي ډول د طبيعت د قوا او د هغو ژوي چې بايد ښکار شي، په وړاندې مبارزه وکړي. په دې دوره کې انسانان د دې لپاره چې له ولږې مړه نشي يا د داړونکو حيواناتو

او یا د ګاونډ قبیلو قرباني نشي او له ځنګلونو څخه د میوو د شکولو، او له اوبو څخه د کب نیولو او یا د هستوګنځي د جوړولو لپاره، مجبور وو چې په ګډه کار وکړي. ګډ کار، پر تولیدي افزارو او محصولاتو باندې د ګډ مالکیت لامل کیږي. که چیرې پر ځینو تولیدي وسایلو چې د داړونکو حیواناتو په مقابل کې د مدافعې لپاره کارول کیدل، خصوصي مالکیت په پام کې ونه نیسو؛ په دې دوره کې لا انسانان پر تولیدي وسایلو د خصوصي مالکیت په معنی نه پوهیدل. په دې دوره کې چا زبیښناک نه پیژندو، بیلابیلې طبقې موجودې نه وې.

د بردګۍ په دوره کې د تولیدي اړیکو اساس، پر تولیدي وسایلو او پر برده چې تولید کوي، مالکیت جوړوي. د برده مالک کولای شي برده لکه حیوان وپیري او وپلوري یا یې ووژني. دا ډول تولیدي اړیکې، په دې دوره کې د تولید کوونکو ځواکونو له وضعې سره متناسبې دي. انسانانو په دې دوره کې، د ډبرینو افزارو پر ځای فلزي آلات او افزار په واک کې درلودل؛ د هغه اقتصاد پر ځای چې یوازې ساده او بدوي ښکار ته منحصر و او د حیواناتو روزنه او کرنه (فلاحت) په کې موجوده نه وه، په دې عصر کې ګورو چې د حیواناتو روزنه، کرنه، لاسي صنایع او د تولید د بیلابیلو برخو تر منځ د کار ویش، راڅرګندیږي؛ ګورو چې د افرادو او ډلو تر منځ د تولید شویو توکو د مبادلې شونتیا راښکاره کیږي؛ د یو شمیر کمو کسانو په لاس کې د ثروت تراکم رامنځته کیږي او د وسایلو حقیقي تراکم د لږو کسانو په لاس کې ممکنیږي، اقلیت کولای شي اکثریت خپل تابع کړي، اکثریت خپل برده کړي. په دې دوره کې د ټولني د ټولو افرادو ګډ او آزاد کار د تولید په بهیر کې موجود نه دی. په دې دوره کې د بردګانو اجباري کار چې د وزګاره برده لرونکو لخوا استثماریږي، واکمن دی. له دې کبله پر تولیدي وسایلو او محصولاتو ګډ مالکیت نشته او ځای یې خصوصي مالکیت نیسي، په دې دوره کې برده لرونکي لومړني مطلق او اصلي مالکان دي.

د شتمنو او بیوزلو، استثمار کوونکو او استثمارکیدونکو او د بشپړ حقوقو او د بې حقوقو کسانو تر منځ سخته طبقاتي مبارزه پیل کیږي – دا د بردګي رژیم بڼه ده.